

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/247/2015
Identifikačné číslo spisu: 8015200355
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200355.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa: Y. W., nar. XX.XX.XXXX, J. XX, V., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26.11.2014 o starobnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sd/28/2015-17 zo dňa 16.06.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sd/28/2015-17 zo dňa 16.06.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom č. k. 1Sd/28/2015-17 zo dňa 16.06.2015 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26.11.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým mu odporca podľa § 65, § 274, § 293z, § 82 a § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) od 31.07.2010 priznal starobný dôchodok v sume 92,80 eur mesačne. Podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej aj len „ministerstvo“) č. 404/2010 Z. z. mu od 01.01.2011 zvýšil starobný dôchodok na 94,50 eur mesačne, podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a v súlade s opatrením ministerstva č. 344/2011 Z. z. mu od 01.01.2012 zvýšil starobný dôchodok na 97,70 eur mesačne. Podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 opatrenia ministerstva č. 329/2012 Z. z. mu od 01.01.2013 zvýšil starobný dôchodok na 108,90 eur mesačne a od 01.01.2014 na 117,70 eur mesačne. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že podľa potvrdenia Ministerstva vnútra SR č. SPOU-OSZ-40972-5/2013-VZ zo dňa 27.09.2013 bol navrhovateľovi priznaný výsluhový dôchodok, na určenie sumy priznanej dávky mu bola zohľadnená doba služobného pomeru v rozsahu 35 rokov a 223

dní. Doba služobného pomeru zaradená do I. a II. kategórii funkcií bola získaná od 01.04.1971 do 29.03.1973 a od 27.11.1973 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií a od 01.01.2000 do 30.06.2007 v III. kategórii. Podľa čl. 7 ods. 5 a čl. 154c Ústavy SR je potrebné na zachovanie získaných nárokov od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení aplikovať Dohovor o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 (ďalej aj len „Dohovor č. 128“). Pretože dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení nastala situácia, že navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok a tiež na výsluhový dôchodok, je potrebné na určenie sumy starobného dôchodku aplikovať aj čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Suma starobného dôchodku je určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Rozhodujúce obdobie sa určilo v súlade s § 63 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 244/2005 Z. z. ako kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodok, a sú to kalendárne roky 1984 až 2005. Do rozhodujúceho obdobia nepatria kalendárne roky pred 01.01.1984 a ani kalendárne roky, počas ktorých poistenec získal 365 (366) dní náhradnej doby, doby štúdia, doby výkonu civilnej služby. Keďže navrhovateľ získal náhradnú dobu podľa § 9 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej aj len „zákon č. 100/1988 Zb.“) v kalendárnom roku 1985 29 dní, 3 dni v roku 1986, 5 dní v roku 1990, 23 dní v roku 1995, patrí mu za toto obdobie pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3. V rozhodujúcom období úhrnom získal 8 036 dní dôchodkového poistenia, to znamená 22,0165 rokov dôchodkového poistenia. Priemerný osobný mzdový bod je 1,8880. Ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok získal navrhovateľ 14 233 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo na účely výpočtu starobného dôchodku je 38,9946 rokov obdobia dôchodkového poistenia. Aktuálna dôchodková hodnota platná k 31.07.2010 je 9,2246 eur. Suma starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia do vzniku nároku na starobný dôchodok je 633,30 eur mesačne. Priemerný osobný mzdový bod 1,7604 x 38,9946 rokov obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) x aktuálna dôchodková hodnota 9,2246 = 633,30 eur mesačne. Po vzniku nároku na starobný dôchodok navrhovateľ od 15.05.2006 do 30.07.2007 získal obdobie dôchodkového poistenia a počas tohto obdobia nepoberal starobný dôchodok alebo jeho časť. Všeobecný vymeriavací základ za kalendárny rok 2007 sa podľa § 66 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. rovná všeobecnému vymeriavaciemu základu za rok 2005. Súčet osobných mzdových bodov za uvedené obdobie je 3,0409. Suma starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok je 28,05108 eur mesačne a spolu so sumou zvýšenia za obdobie dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok po zaokrúhlení je 661,40 eur mesačne. Z takto určenej sumy starobného dôchodku patrí podľa § 66 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšenie o 0,5% za každých 30 dní dôchodkového poistenia získaných po vzniku nároku na starobný dôchodok bez poberania tohto dôchodku alebo jeho časti. Za 412 dní dôchodkového poistenia patrí zvýšenie o 6,5%, t.j. o 42,991000 eur mesačne. Suma starobného dôchodku 704,34208 eur mesačne je určená súčtom súm 633,30 eur, 28,05108 eur a 42,99100 eur. Keďže navrhovateľ je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia SR, ktorá od dovŕšenia dôchodkového veku plní funkciu starobného dôchodku a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. mu bola započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy už boli zohľadnené v dávke z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, suma starobného dôchodku sa mu zníži podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Suma starobného dôchodku 614,40541458 eur mesačne, zodpovedajúca obdobiu dôchodkového poistenia, je určená ako súčin sumy starobného dôchodku 704,34208 eur mesačne a koeficientu 0,87231110 určeného ako podiel obdobia dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 35 rokov a úhrnu obdobia dôchodkového poistenia, vrátane doby služby, ktoré bolo zhodnotené na sumu starobného dôchodku 40,1233 rokov. Suma starobného dôchodku 90 eur mesačne po zaokrúhlení je určená ako rozdiel sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia 704,34208 eur mesačne a sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 614,40541458 eur mesačne. Suma starobného dôchodku 289,58481949 eur mesačne zodpovedajúca zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky, je určená ako súčin sumy

starobného dôchodku 306,02000 eur mesačne a koeficientu 0,94629377 určeného ako podiel zamestnania, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 35 rokov a úhrnu zamestnania, vrátane doby služby, ktoré bolo zhodnotené na sumu starobného dôchodku 36,9864 rokov. Suma starobného dôchodku 16,50 eur mesačne po zaokrúhlení je určená ako rozdiel sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej zamestnaniu 306,02000 eur mesačne a sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku 289,58481949 eur mesačne. Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a Dohovoru č. 128 je 90 eur mesačne a suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 100/1988 Zb. a Dohovoru č. 128 je 16,50 eur mesačne. Pretože suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a Dohovoru č. 128 je vyššia, starobný dôchodok patrí navrhovateľovi v tejto sume. Preskúmaním veci krajský súd dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný. Odporca pri výpočte výšky jeho starobného dôchodku postupoval v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, zohľadnil 35 rokov služby zhodnotených na sumu výsluhového dôchodku, ako aj 36,9864 rokov úhrnom a vypočítal sumu starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a Dohovoru č. 128, t.j. 90 eur mesačne, ktorá je vyššia ako suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 100/1988 Zb., ktorá je 16,50 eur mesačne. Sumu 90 eur zvýšil podľa opatrenia ministerstva č. 404/2010 Z. z. za príslušné obdobia. Krajský súd tiež konštatoval, že neobstojí námietka navrhovateľa v súvislosti s nezapočítaním rokov 1971 až 1984, nakoľko odporca postupoval v súlade s § 63 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety, alebo § 255 ods. 3 prvej vety zákona č. 461/2003 Z. z., alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť mzdový bod, ak tieto trvali celý kalendárny rok. Navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok 15.05.2005, a preto rozhodujúce obdobie sú roky 1984 až 2005.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že pri výpočte mu nebolo započítaných 28 rokov v I. kategórii, ktoré vykonával ako pracovník Ministerstva vnútra SR. Výsluhový dôchodok mu bol vypočítaný z hrubého služobného príjmu za rok 2006, a to 60%, čo môže preukázať rozhodnutím Ministerstva vnútra SR č. SPC-40.972-1/3-2007. Dôchodok za I. alebo II. kategóriu poberajú aj civilní zamestnanci, ktorí naň neprispievali. Na tento dôchodok navrhovateľ pravidelne prispieval podľa osobného listu dôchodkového poistenia. Pri výpočte starobného dôchodku mu uvedené roky neboli zhodnotené. V zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. mu odporca vypočítal starobný dôchodok vo výške 633,30 eur. Na základe interných tabuliek mu ho krátil na sumu 306,02 eur, potom na sumu 289,548 eur a nakoniec mu priznal starobný dôchodok v sume 92,80 eur. Ďalej navrhovateľ uviedol, že do sociálnej poisťovne každý mesiac prispieval na dôchodkové poistenie, či už počas civilného zamestnania, alebo ako pracovník Ministerstva vnútra SR. Taktiež prispieval na dôchodkové zabezpečenie do sociálnej poisťovne Ministerstva vnútra SR, odkiaľ poberá výsluhový dôchodok. Z uvedeného dôvodu žiadal o plný starobný dôchodok v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. V prípade, že mu jeho priznanie bude odmietnuté, žiadal o vyplatenie finančnej čiastky, ktorú do poisťovne pravidelne plánil a starobný dôchodok od nej nebude požadovať. Dohovor č. 128 je v rozpore s rozhodnutím Ústavného súdu SR, ktorý svojím rozhodnutím zrušil rozhodnutie Najvyššieho súdu SR a priznal starobné dôchodky aj osobám, ktoré poberajú výsluhové dôchodky. V súlade s § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. sa poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok, má zohľadniť doba služby v I. a II. kategórii. Tento právny názor potvrdil Najvyšší súd SR v rozsudkoch sp. zn. 7So/11/2011, 9So/138/2011 a ďalších.

Podľa obsahu odvolania sa navrhovateľ domáhal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporcu zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Z dávkového spisu vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 31.07.2013 požiadal o priznanie starobného dôchodku od 15.05.2006. Odporca v poradí prvým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.02.2014 priznal navrhovateľovi starobný dôchodok 31.07.2010 v sume 92,80 eur mesačne, od 01.01.2011 mu starobný dôchodok zvýšil na 94,50 eur mesačne, od 01.01.2012 na 97,70 eur mesačne, od 01.01.2013 na 108,90 eur mesačne a od 01.01.2014 na 117,70 eur mesačne. Uvedené rozhodnutie bolo zrušené a vec bola vrátená odporcovi na nové konanie a rozhodnutie rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sd/43/2014-19 zo dňa 28.08.2014.

Odporca v ďalšom konaní vo veci znovu rozhodol preskúmaným rozhodnutím zo dňa 26.11.2014.

Podľa § 293z zákona č. 461/2003 Z. z., ak nárok na dôchodkovú dávku vznikol pred 01.01.2008, podmienky nároku na dôchodkovú dávku sa posudzujú a jej suma sa určuje aj po 31.12.2007 podľa zákona účinného pred 01.01.2008, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2007, poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek dovŕšením 55 rokov veku dňa 15.05.2006, teda pred 31.12.2007. Z tohto dôvodu v jeho prípade prichádza do úvahy postup podľa § 293z zákona č. 461/2003 Z. z.

Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu. S odôvodnením jeho rozsudku sa odvolací súd stotožnil a v celom rozsahu naň poukazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Na zdôraznenie jeho správnosti považuje odvolací súd za potrebné uviesť:

Nebolo sporné, že navrhovateľovi bol podľa § 38, § 39 v spojení s § 143c ods. 8 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) od 01.07.2007 priznaný výsluhový dôchodok - z potvrdenia Ministerstva vnútra SR zo dňa 27.09.2013 vyplýva, že pre nárok na výsluhový dôchodok boli navrhovateľovi ako obdobie služby policajta zhodnotené obdobia od 01.04.1971 do 29.03.1973 (základná vojenská služba) a od 27.11.1973 do 31.12.1999, ktoré vykonával v I. kategórii funkcií, a obdobie od 01.01.2000 do 30.06.2007.

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023. Vzhľadom na uvedené ustanovenie § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa prihliada na odpracované roky v I. a II pracovnej kategórii.

Podľa § 63 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 244/2005 Z. z., rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku s výnimkou kalendárnych rokov pred 01.01.1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 vety prvej alebo § 255 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto trvali celý kalendárny rok.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu postupoval odporca správne a v súlade so zákonom, keď na základe potvrdenia Ministerstva vnútra SR z 27.09.2013 na účely výpočtu starobného dôchodku navrhovateľa zohľadnil v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení aj obdobia, hodnotené ako doba služby v

Policajnom zbore. Starobný dôchodok vypočítal aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. a aj podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a navrhovateľovi priznal ten vyšší. Rozhodujúce obdobie, z ktorého odporca vychádzal pri zisťovaní priemerného osobného mzdového bodu, boli roky 1984 až 2005 a určil ho v súlade s § 63 ods. 7 v spojení s § 293z zákona č. 461/2003 Z. z., pričom uvedené zákonné ustanovenie výslovne vylučuje z rozhodujúceho obdobia kalendárne roky pred 01.01.1984. Odporca tiež postupoval správne, keď na určenie sumy starobného dôchodku aplikoval čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

Z dôvodovej správy k zákonu č. 222/2003 Z. z. vyplýva záver, že zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok i dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok podľa § 124 zákona č. 328/2002 Z. z., plnili funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

Súčasne zámerom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z. z. zabezpečiť, aby pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia, ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z uvedeného vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo, aby súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý by mal všetky doby poistenia (zamestnania) hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia).

Z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia alebo zabezpečenia osobitných skupín poistencov jednoznačne vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia sú založené na základe hodnotenia dôb poistenia (služby).

Kým zákon č. 461/2003 Z. z. upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi riadne zohľadnené pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo nepriaznivým zdravotným stavom, osobitné právne úpravy používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok sociálneho zabezpečenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne dobu náhradnej služby). Osobitný systém poistenia (zákon č. 328/2002 Z. z.) neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, teda aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca bez zohľadnenia kategórie funkcií a bez zohľadnenia dôb poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. V dôsledku tejto skutočnosti najvyšší súd dospel k záveru, že poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z. z. len v rozsahu zodpovedajúcom dobe poistenia (služby) v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorým sa pre nárok na dávky zo všeobecného systému započítavajú doby služby v ozbrojených silách v celom rozsahu), ale nie v časti upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

Podľa čl. 39 Ústavy SR, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Primeraným je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

Podľa čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba súčasne nárok na rôzne invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky, môžu sa tieto dávky krátiť za určených podmienok

a v určenom rozsahu; chránená osoba dostane spolu aspoň toľko, koľko sú najvýhodnejšie dávky.

Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 nestanovil možnosť a postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Taktiež je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon č. 461/2003 Z. z. priamo v ustanoveniach § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou SR, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by odporca nemohol v zmysle ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. pre nárok a výšku starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia započítať navrhovateľovi dobu služby v Policajnom zbore.

Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Výsluhový dôchodok priznaný podľa § 38 a § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. je dávkou, ktorá patrí jeho poberateľovi od skončenia služobného pomeru a patrí mu aj po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecného predpisu o sociálnom poistení (zákona č. 461/2003 Z. z.). Vzhľadom na túto skutočnosť výsluhový dôchodok má odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku povahu dávky v starobe, ktorú je potrebné považovať v zmysle čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128 za inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie určeného veku) - takou dávkou je aj starobný dôchodok, na ktorý vznikne nárok podľa zákona č. 461/2003 Z. z.

Vzhľadom na súbeh nárokov na dve dávky rovnakého druhu (dávky v starobe) tak zo systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov (zákon č. 328/2002 Z.z. ako aj zo všeobecného systému sociálneho poistenia upraveného zákonom č. 461/2003 Z.z., potom prichádza v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 do úvahy krátenie starobného dôchodku. Iný postup a priznanie starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v plnej výške by mal za následok priznanie dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia, čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k diskriminácii poistencov, ktorí získali obdobia poistenia v takom istom rozsahu len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

Keďže výsluhový dôchodok má po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) charakter dávky v starobe, odporca postupoval v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128, v zmysle ktorého môže starobný dôchodok navrhovateľa krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby policajta

rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/50/2015 zo dňa 25.01.2017).

Pokiaľ navrhovateľ namietal nezákonnosť postupného krátenia starobného dôchodku do sumy 633,30€ na sumy 306,02 , potom na 289,54 € a nakoniec na 92,80 € (od 31.07.2010), túto jeho námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Ako je vyššie uvedené, odporca vykonal v súlade s § 274 zákona č. 461/2003 Z .z. výpočet starobného dôchodku tak podľa tohto zákona ako aj podľa zákona č. 100/1988 Zb.

Pri výpočte tzv. sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. odporca tzv. „teoretickú sumu" starobného dôchodku vo výške 704,342 € (vypočítanú tak za doby hodnotené ako doby služobného pomeru ako aj za ostatné doby poistenia v celkovom rozsahu 40,1233 rokov) znížil v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru o sumu 614,4054 €, teda pomerom 35 rokov služby a 40,1233 rokov celkového poistenia, takže výška starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. je 90,00 €, ku ktorej patrí zvýšenie podľa § 82 o 2,80 € na 92,80 € mesačne odo dňa priznania, 31.07.2010.

Pri výpočte teoretickej sumy podľa zákona č. 100/1988 Zb. by starobný dôchodok za všetky doby poistenia od 18.roku veku dosiahol po všetkých zákonných úpravách sumu 306,02 € mesačne, takže po znížení o sumu 289,5848 € (pomer 35 rokov služby k 36,9864 rokom celkového poistenia) by starobný dôchodok zo všeobecného systému patril len v sume 16,50 €.

Odporca preto v súlade s § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. navrhovateľovi od 31.07.2010 priznal starobný dôchodok v sume určenej podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, teda v sume 92,80 € mesačne.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.